

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและสร้างเสริมบุคลิกภาพของคนไทยในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนทั้งชาติเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และใช้ภาษาในการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทั้งทางวัฒนธรรมต่างๆ การที่มนุษย์ใช้ภาษาติดต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข การที่เรามีภาษาไทยใช้ร่วมกันในคนหมู่มากทำให้ทุกคนในชาติมีความรู้สึกผูกพันเป็นพวกเดียวกัน มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจ (กรมวิชาการ. 2544 : 3)

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตและความเป็นปึกแผ่นของสังคมไทยในด้านการสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิมคือ ไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและใช้ภาษาในการแก้ปัญหาการดำรงชีวิตและวิเคราะห์ปัญหาของสังคมการสอนภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองสามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเองนอกจากนั้นยังต้องสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์และประมวลคำมากพอที่จะสร้างความคิดลึกซึ้งและคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมและถ่ายทอดวัฒนธรรมทั้งในอดีต ปัจจุบัน และสังคมในอนาคตรวมถึงการศึกษานโยบายปัญหาทางภาษาในห้องเรียน (กรมวิชาการ. 2545 : 1)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ดังนี้ ประการที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร การรับและ

ส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ใช้วิธีสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม ประการที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม ประการที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและสังคม สิ่งแวดล้อม ประการที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และประการที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มีทักษะกระบวนการเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร ทำงานแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องและมีคุณธรรม (กรมวิชาการ. 2551 : 6-7)

การพัฒนาการคิดเป็นสิ่งหนึ่งซึ่งมีความสำคัญ การคิดอาจเป็นเพียงความกล้าแสดงออกอย่างอิสระในการริเริ่ม โดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของผลงานสามารถคิดสิ่งใหม่ ๆ ด้วยตนเองได้แม้ว่าจะมีผู้อื่นเคยคิดไว้แล้วก็ตาม รวมทั้งการต่อเติมเสริมแต่งงานเก่า ๆ ให้ดีขึ้นเป็นงานใหม่ ลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย คิดจินตนาการ คิดคล่องแคล่ว หรือการคิดเร็ว คิดกว้างหรือคิดหลากหลาย คิดริเริ่ม คิดละเอียดลออ คิดสังเคราะห์ (ประพันธ์ศิริ สุเสาวจิ. 2551 : 186-189)

ดังนั้นการคิดวิเคราะห์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต บุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะมีความสามารถในด้านอื่น ๆ เหนือกว่าบุคคลอื่น ๆ ทั้งทางด้านสติปัญญา และการดำเนินชีวิต การคิดวิเคราะห์เป็นพื้นฐานของการคิดทั้งหมด เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถพัฒนาได้ ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่สำคัญ คือ การสังเกตการเปรียบเทียบ การคาดคะเนและการประยุกต์ใช้ การประเมิน การจำแนกแยกแยะประเภทการจัดหมวดหมู่ การสนับสนุน การสรุปผลเชิงเหตุผล การศึกษาหลักการ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ การตั้งสมมติฐานที่มีผลจากการศึกษาค้นคว้าและการตัดสินใจในสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์ในการตัดสินใจด้วยเหตุผล ทักษะการคิดวิเคราะห์จึงเป็นทักษะในการคิดระดับสูง ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการคิดทั้งหมด ทั้งการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการมองเห็นรายละเอียดและจำแนกแยกแยะข้อมูลองค์ประกอบของสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุ เรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ และจัดเป็นหมวดหมู่เพื่อค้นหาความจริง ความสำคัญ แก่นแท้ องค์ประกอบหรือหลักการเรื่องราวนั้น ๆ สามารถอธิบายตีความสิ่งที่เห็น ทั้งที่อาจแฝงซ่อนอยู่ภายในสิ่งต่าง ๆ

หรือปรากฏได้อย่างชัดเจน รวมทั้งหาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของสิ่งต่าง ๆ ว่า
 เกี่ยวพันกันอย่างไร อะไรเป็นสาเหตุ ส่งผลกระทบต่อกันอย่างไร อาศัยหลักการใดจนได้
 ความคิดเพื่อนำไปสู่การสรุป การประยุกต์ใช้ ทำนายหรือคาดการณ์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
 การที่เราจะสามารถจำแนกข้อมูล องค์ประกอบ หรือเรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนได้
 จำเป็นอย่างไรจะต้องมีความรู้และมีข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังนั้น
 การวิเคราะห์ได้ดี จึงต้องมีความรู้เป็นพื้นฐานสำคัญ นักเรียนจึงต้องฝึกอ่าน ฝึกฟังและ
 แสวงหาข้อมูลความรู้ให้มาก ๆ (ประพันธ์ศิริ สุเสาวจิ. 2551 : 53-54) การสอนภาษาไทยให้
 บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ จนเกิดความชำนาญ
 ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟัง เป็นทักษะการรับรู้เรื่องราว ความรู้
 ประสบการณ์ ส่วนการพูดและการเขียนเป็นทักษะของการแสดงออกด้วยการแสดงความคิด
 ความเห็น ความรู้และประสบการณ์ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนเพื่อการสื่อสารให้สามารถ
 รับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างพินิจพิจารณาสามารถนำความรู้ความคิดมาเรียบเรียงคำตาม
 หลักการใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามความหมายกาลเทศะและใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นการประเมินศักยภาพของผู้เรียน ที่
 สามารถนำความรู้มาสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเรื่อง
 อ่านมา สังเคราะห์ สร้างสรรค์และแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสามารถนำมาถ่ายทอด
 ความคิดเหล่านั้นด้วยการเขียนสื่อความที่สะท้อนถึงสติปัญญา ความรู้ความเข้าใจความสามารถ
 ในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แก้ปัญหาและสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม มีความสามารถลำดับ
 ขั้นตอนในการนำเสนอที่สามารถสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจน การประเมิน
 การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ เป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่ผู้เรียนทุกคนจะต้อง
 ได้รับการประเมิน ให้ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด จึงจะได้รับการตัดสินให้ผ่านการศึกษา
 แต่ละระดับ เป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา เพราะ
 จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคน ให้ได้รับการฝึกฝนให้มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และ
 เขียนสื่อความอันเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้านอย่างจริงจัง อีกทั้งเพื่อแก้ปัญหา
 ความสามารถในการเขียนสื่อความของผู้จบการศึกษาทุกระดับ (กรมวิชาการ. 2546 : 12)
 ซึ่งกระบวนการที่ผู้เรียนได้รับจะนำสู่การสร้างทักษะดังกล่าว และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน
 ชีวิตประจำวันของตนตลอดจนสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้ได้
 นอกจากนี้การวัดและประเมินผลยังเป็นกระบวนการสำคัญที่จะตรวจสอบคุณภาพของการ
 เรียนรู้ว่าได้ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ถ้าหากการวัดผลพบว่าไม่
 เป็นไปตามที่วางไว้ ครูต้องหันมาพิจารณาว่ากระบวนการใด ขั้นตอนใดที่ยังบกพร่องจะแก้ไข
 ปรับปรุงอย่างไร

จะเห็นได้ว่าการวัดผลเป็นสิ่งที่ต้องทำตลอดเวลาควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ไม่ใช่เป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอน (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 7) การวัดผลและประเมินผล นอกจากสะท้อนให้เราเห็นถึงคุณภาพของผู้เรียนแล้ว ยังช่วยให้ทราบถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าความสำเร็จของการจัดการศึกษาด้วย ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน (ฟาฏินา วงศ์เลขา. 2549 : 75) การวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพก็คือเครื่องมือ ทั้งนี้การใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ ผลที่ได้จากการวัดก็ย่อมมีความเที่ยงตรง และให้ผลที่เชื่อถือได้ ด้วยเหตุนี้การวัดผลแต่ละครั้งครูต้องเลือกเครื่องมือที่มีคุณภาพมาใช้ และแม้ว่าเครื่องมือในการวัดและประเมินผลจะมีอยู่หลายชนิดก็ตาม แต่ครูส่วนใหญ่นิยมใช้ แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการวัดมากที่สุด (ชวาล แพรัตกุล. 2516 : 88) แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการวัดผลที่มีคุณค่าและสำคัญที่สุด ในการวัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 67)

จากมาตรฐานการศึกษาของชาติที่กำหนดคุณลักษณะของคนไทย ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้เป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 4 ได้กำหนดว่า “ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์” ซึ่งหนึ่งในตัวบ่งชี้คือให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดเกณฑ์การจบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ 1) ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และได้ผลการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์สถานศึกษากำหนด 2) ผู้เรียนต้องประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน 3) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์สถานศึกษากำหนด 4) ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านการประเมินตามสถานศึกษากำหนด (กรมวิชาการ. 2551) ซึ่งการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน เป็นภารกิจของสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดทำเครื่องมือในการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน

จากการประเมินมาตรฐานการศึกษา การประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการประเมินมาตรฐานด้านผู้เรียนในมาตรฐานที่ 4 คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับพอใช้ (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2551) พบว่าโรงเรียนยังขาดเครื่องมือวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่มีคุณภาพและเกณฑ์การประเมินในด้านการคิดวิเคราะห์ สถานศึกษาจำเป็นต้องมี

เครื่องมือวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากประเด็นต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะเห็นว่าการใช้เครื่องมือวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผู้เรียนนั้น เครื่องมือจะต้องมีคุณภาพอย่างน้อย 3 ประการ คือ ความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ และยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างเครื่องมือวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ ซึ่งวิธีการดังกล่าวนี้จะส่งผลให้นักเรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดไว้ และเพื่อสร้างความเข้าใจในแนวคิดหลักและหลักการ ตลอดจนแนวดำเนินการประเมินผลเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการประเมินความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวิธีการอย่างไร
2. แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณภาพเพียงใด
3. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อหาคุณภาพแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จากโรงเรียน 168 โรงเรียน จำนวน 2,953 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดคือ กลุ่มทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 100 คน จาก 6 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อหาคุณภาพและแก้ไขปรับปรุง กลุ่มทดลองครั้งที่ 2 จำนวน 300 คน จาก 12 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มแบบสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) เพื่อหาคุณภาพรายข้อ และรายฉบับทดลองครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบวัดจำนวน 400 คน จากโรงเรียน 15 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบยึดถือร้อยละของประชากรโดยใช้เกณฑ์ขนาดประชากรหลักพันใช้กลุ่มตัวอย่าง อย่างน้อยร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เนื้อหาที่นำมาสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นเนื้อหาในหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นหลัก ซึ่งมีเนื้อหาย่อยคือ การอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน การวิเคราะห์เหตุการณ์ การอ่านบทความ สารคดี เรื่องสั้นจากสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และนำเสนอสาระการเรียนรู้ทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด วรรณคดีและวรรณกรรม มาบูรณาการเนื้อหาสร้างเครื่องมือทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การแยกประเด็นเนื้อหาของเรื่องจากข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ได้วัดและประเมินผลจากการตอบข้อทดสอบ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Analytical thinking ability) หมายถึง ความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการจำแนกแจกแจง องค์ประกอบต่าง ๆ ของเครื่องมือทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แล้วหาหลักความสัมพันธ์ในการจัดประเด็น ให้อยู่ในหมวดหรือหลักการเดียวกัน โดยพิจารณา

ตัวบ่งชี้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ (Analysis of elements) หมายถึง การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากข้อความต่าง ๆ และสามารถสรุปข้อความที่กำหนดให้ได้
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of relationships) หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่โดยเชื่อมโยงเหตุและผล สร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมมุติฐานและข้อสรุป
3. การวิเคราะห์หลักการ (Analysis of organizational principles) หมายถึง การวิเคราะห์ว่ามีลักษณะความสัมพันธ์ เกี่ยวกับเนื้อหา และความสำคัญของเครื่องมือทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์ หมายถึง แบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ที่ใช้ในการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยพฤติกรรมบ่งชี้ที่นักเรียนสามารถกำหนดเกณฑ์ในการจำแนกข้อมูลได้ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลได้ตามเกณฑ์อย่างถูกต้อง สามารถเปรียบเทียบและจัดลำดับข้อมูล และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบได้อย่างมีความหมาย

คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณภาพของแบบวัดในด้านค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่ายของข้อสอบ ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ด้านค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบทั้งฉบับและเป็นรายข้อ ในแบบประเมินความสามารถการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1. ค่าความยากง่ายของข้อสอบ หมายถึง สัดส่วนของจำนวนผู้ที่ตอบข้อสอบข้อนั้น ได้ถูกต้องต่อจำนวนผู้ตอบข้อสอบข้อนั้นทั้งหมด

2. ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกเด็กที่ทำคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ได้สูงและต่ำ

3. ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณา และตัดสินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

4. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ความคงที่แน่นอนของเครื่องมือทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หมายถึง สาระการเรียนรู้พื้นฐานที่เน้นการเรียนรู้ด้านภาษาไทย ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดไว้ 5 สาระ

การเรียนรู้ คือ สาระการอ่าน สาระการเขียน สาระการฟังการดูและการพูด หลักการใช้ภาษา
วรรณคดีและวรรณกรรม และ 30 ตัวชี้วัด ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง คะแนนดิบที่แปลงให้อยู่ในรูปของคะแนนที่ปกติ
(Normalized T - score) ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมาตรฐานสำหรับอ้างอิง เพื่อตีความหมาย
ของคะแนนดิบเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีคุณภาพสำหรับการประเมินความสามารถใน
การคิดวิเคราะห์
2. เพื่อนำไปใช้เป็นสารสนเทศเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ และใช้ในการอ้างอิงและเป็น
แนวทางในการประเมินผลการเรียนต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY